

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ І ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇН СХІДНОЇ ЄВРОПИ

(XVI – XXI СТ.)

ЗБІРНИК

МАТЕРІАЛІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Історичний факультет
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Державний архів Київської області
Державний архів Черкаської області
Державний архів м. Києва
Українське представництво канадської недержавної організації
«Українсько-єврейська зустріч»
ГО «Науково-освітнє історичне товариство (м. Київ)»

**СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ І ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК
КРАЇН СХІДНОЇ ЄВРОПИ
(XVI – XXI СТ.)**

Збірник матеріали Всеукраїнської наукової конференції
з міжнародною участю
(9 травня 2024 р.)

Умань

2024

УДК [330.3+321](4-11)"15/20"(06)

*Рекомендовано до друку вченою радою історичного факультету
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол №14 від 29 травня 2024 р.)*

Редакційна колегія

Кривошея І. І., кандидат історичних наук, професор, в. о. завідувача кафедри
всесвітньої історії та методик навчання Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини;

Скрипник О. М., кандидатка історичних наук, доцентка кафедри всесвітньої
історії та методик навчання Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини;

Фицик Л. А., кандидатка історичних наук, доцентка кафедри всесвітньої історії
та методик навчання Уманського державного педагогічного університету імені
Павла Тичини.

Рецензенти

Андрєєв В. М., доктор історичних наук, професор кафедри історії України
(Київський столичний університет імені Бориса Грінченка);

Куций І. П., доктор історичних наук, професор кафедри історії України,
археології та спеціальних галузей історичних наук (Тернопільський
національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка);

Масненко В. В., доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії
України (Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького).

Соціально-економічний і політичний розвиток країн Східної Європи (XVI –
XXI ст.): зб. матеріалів Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною
участю (м. Умань, 9 травня 2024 р.) За ред.: І. І. Кривошея,
О. М. Скрипник, Л. М. Фицик. Умань : УДПУ ім. П. Тичини, 2024. 172 с.

До збірника ввійшли матеріали доповідей, подані учасниками
Всеукраїнської наукової конференції «Соціально-економічний і політичний
розвиток країн Східної Європи (XVI – XXI ст.), яка відбулася 9 травня 2024 р. на
базі історичного факультету Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини. Матеріали відображають результати досліджень науково-
педагогічних працівників, учених, здобувачів вищої освіти з актуальних проблем
історії країн Східної Європи.

© Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, 2024

© Автори, 2024

ЗМІСТ

Резолюція Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю «Соціально-економічний і політичний розвиток країн Східної Європи (XVI – XXI ст.)»	6
Бабак О. Єжи Ґедройць та польсько-український діалог.....	8
Бакуменко О. Соціально-класова дискримінація в УСРР при створенні різних форм колгоспів у період НЕПу.....	11
Балановський Я. Особливості технологій віртуалізації соціальної реальності в умовах інформаційної війни.....	14
Бержанір А. Напрями співпраці країн Вишеградської четвірки в освітній сфері.....	17
Бойко А. Жорж Осман на шляху до реалізації проєкту перебудови Парижа (XIX ст.): віхи життя.....	20
Боровський І. Палац Сіте – найстаріша королівська резиденція Франції.....	24
Василенко А. Антиглобалізм як наслідок постмодерної доби.....	28
Гадинко О. Культурна архітектура міста Сторожинець у давнину.....	31
Герасименко М. Вступ Молдови до ЄС – реалії та перспективи.....	35
Гордієнко В. Молдавське князівство в системі Османської імперії XV – XVI ст.....	38
Гордієнко Г. Основні аспекти сучасних українсько-чеських відносин.....	41
Двірна К. Голодомор-геноцид 1932–1933 рр. як проблема збереження української ідентичності.....	44
Дем’янюк А. Вплив італійського відродження на Францію.....	50
Діденко К. Віденський конгрес: підведення підсумків наполеонівських воєн в Європі.....	52
Доценко В. Місце українських земель у московській концепції збирання спадщини Київської Русі.....	57
Казьмирчук М. Освітні можливості та виклики для українських біженців у словацькій системі освіти.....	61

соціального суб'єкта формується віртуальний образ соціальної реальності, якого за межами свідомості цього соціального суб'єкта насправді немає.

Латенси і симулякри набагато важче відрізнити від «чистого» фейка. Пояснюється це тим, що перші два позірні образи соціальної реальності вибудовуються на підґрунті реальних, дійсних ознак соціальної реальності. Соціальному суб'єкту без належної освіти, без практичного досвіду важко ідентифікувати які із властивостей є приховуваними, а які – симульованими. Саме ці дві соціоінженерні технології є найефективнішими щодо формування неадекватних образів соціальної реальності, саме вони потребують особливих зусиль для протидії.

Список використаних джерел

1. Зінченко Н. О. Теорія симулякра Ж. Бодрійяра: історико-філософський аспект : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.05. Київ, 2011. 20 с. URL: http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/5215/1/Zinchenko%20N.O._avto_referat.pdf (дата звернення: 17.04.2024).
2. Jean Baudrillard Simulacres et simulation. Paris : Galilée, 1981. URL: https://monoskop.org/images/4/4b/Baudrillard_Jean_Simulacres_et_simulation_1981.pdf (дата звернення: 18.04.2024).

Анатолій Бержанір,

кандидат соціологічних наук, доцент,

в. о. завідувача кафедри соціальних і правових дисциплін,

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

НАПРЯМИ СПІВПРАЦІ КРАЇН ВИШЕГРАДСЬКОЇ ЧЕТВІРКИ

В ОСВІТНІЙ СФЕРІ

Новітні передумови соціально-економічного розвитку, повсюдне поширення інформаційних технологій, значні зміни у структурі зайнятості, розширення можливостей громадянського суспільства, підвищення значущості людського капіталу, поживлення міжкультурної взаємодії обумовлюють потребу кардинальних змін у галузі освіти, зокрема, і країн Східної Європи.

Важливим чинником впровадження усіх необхідних освітніх змін у сучасних умовах стає тісна співробітництво різних держав. Спільна діяльність країн Східної Європи в освітній сфері може включати обмін досвідом, розробку спільних програм і проєктів, а також створення мережі університетів і наукових центрів для спільного дослідження та розвитку. Такі ініціативи сприяють підвищенню якості освіти, обміну знаннями та розвитку наукового співробітництва між країнами регіону.

Практичною імплементацією проголошеного плану дій став документ Європейської Комісії «Доповідь про конкретні майбутні завдання для освіти та професійної підготовки у Європі» (2001), затверджений Європейською Радою на засіданні у Стокгольмі, який містить пропозиції щодо спільних дій країн- членів ЄС у сфері освіти до 2010 р. Зазначена доповідь стала першим документом, що пропонує уніфіковану стратегію розвитку національних освітніх політик. Стратегія включає три кардинальні цілі: підвищення якості та ефективності систем освіти та підготовки в країнах ЄС; спрощення доступу до усіх форм освіти протягом життя; посилення відкритості систем освіти [1].

Співпраця східноєвропейських країн у сфері освіти може бути обумовлена кількома чинниками, включаючи:

1. Підвищення якості освіти – країни співпрацюють для обміну кращими практиками, методиками викладання та оцінки, щоб підвищити якість освіти у регіоні.

2. Обмін студентами та викладачами – програми обміну, такі як Еразмус+, дозволяють студентам і викладачам з різних країн отримати досвід навчання та викладання в інших установах.

3. Розвиток спільних освітніх програм – країни можуть співпрацювати у створенні спільних програм або курсів, які відповідають сучасним вимогам ринку праці.

4. Дослідження та інновації – спільні дослідницькі проекти у сфері освіти сприяють розвитку нових методів викладання, технологій та підходів.

5. Підтримка мовної та культурної різноманітності – співпраця у сфері освіти допомагає зберегти та розвинути мовну та культурну спадщину кожної країни.

6. Зближення з Європейськими стандартами – співпраця сприяє адаптації освітніх систем до стандартів та рекомендацій Європейського союзу.

Країни Вишеградської четвірки (В4), що включає Польщу, Чехію, Словаччину та Угорщину, активно співпрацюють у сфері освіти через різноманітні програми та ініціативи. Ось деякі з них:

– Visegrad Scholarship Program: програма надає стипендії для студентів, аспірантів, викладачів та дослідників з країн Вишеградської четвірки для здійснення академічного обміну та досліджень у партнерських країнах;

– Visegrad Fund: Фонд Вишеградської четвірки фінансує проекти у різних сферах, включаючи освіту. Ці проекти можуть бути спрямовані на розвиток

спільних навчальних програм, обмін студентами та викладачами, а також організацію конференцій та семінарів;

– Visegrad University Studies Grant: програма орієнтована на сприяння спільним дослідницьким та навчальним проектам між університетами країн Вишеградської четвірки;

– Visegrad School of Political Studies: навчання молодих лідерів у галузі політики та громадянського суспільства з країн Вишеградської групи;

– Erasmus+: хоча ця програма не є специфічною для країн Вишеградської четвірки, проте вони активно беруть у ній участь, співпрацюючи з іншими країнами Європейського Союзу у галузі вищої освіти та молодіжних обмінів.

Усі ці програми сприяють розвитку співпраці між країнами Вишеградської четвірки у сфері освіти, забезпечуючи обмін знаннями, досвідом та культурою.

Кожний провідний університет у країнах В4 сьогодні має змогу відкрито пропонувати своїм студентам обрати ту освітню програму, яка їм підходить, активно популяризує її на сайті з-поміж багатьох програм мобільності, ознайомлює з вимогами навчання, стажування, відгуками студентів-учасників тощо. Нові перспективи для співпраці в освітній галузі, а отже і для активізації академічної мобільності студентів, магістрантів, аспірантів, викладачів відкриває Європейський простір вищої освіти [2].

Удосконалення і розширення спектрів співробітництва країн Вишеградської четвірки у сфері освіти може включати:

1. Обмін студентами та викладачами. Збільшення різноманітних програм обміну студентами та викладачами між університетами країн Вишеградської групи для сприяння культурному обміну та збагачення академічного середовища.

2. Спільні проекти досліджень. Стимулювання спільних дослідницьких проектів у галузі науки та технологій, що сприяє обміну знаннями та інноваціями.

3. Взаємне визнання кваліфікацій. Спрощення процедур визнання дипломів та кваліфікацій між країнами для підвищення мобільності студентів та випускників.

4. Розвиток спільних програм навчання. Створення спільних програм навчання та магістерських програм з акцентом на трансграничну співпрацю та вирішення спільних викликів.

5. Обмін найкращими практиками: Організація конференцій, семінарів та воркшопів для обміну найкращими практиками у сфері освіти та сприяння взаємному удосконаленню систем освіти.

Кожна країна-учасниця В4 пройшла свій шлях інтернаціоналізації та змогла розширити міжнародну співпрацю з відомими світовими інституціями. Університети Чехії, Польщі, Угорщини і Словаччини, виконуючи завдання Болонської реформи, Європейського Союзу, накопичили досвід із залучення магістрів до освітніх програм академічної мобільності [2].

Системна цілеспрямована діяльність у цьому напрямі сприятиме зближенню країн Вишеградської четвірки у сфері освіти та позитивно вплине на зміцнення взаєморозуміння між країнами, розвиток регіональної співпраці. Освітня міждержавна співпраця має значний потенціал для суттєвого покращення якості освіти, міжкультурних комунікацій, інтенсифікації наукових досліджень, впровадження інновацій, сприяння розвитку культури у цих країнах.

Список використаних джерел

1. Poriuk M., Stepanowa I. Підґрунтя для нормативно-правової бази країн Вишеградської четвірки у процесі інтеграції до європейського освітнього простору. Scientific Bulletin of Chełm. 2012. URL: <http://surl.li/sirog> (дата звернення: 6.04.2024).
2. П'ятакова Г. Академічна мобільність як стратегія професійної підготовки магістрів: на прикладі університетів країн Вишеградської групи. Věda a perspektivy. 2021. №6(6). С. 154–166. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/article/view/677/680> (дата звернення: 7.04.2024).

Андрій Бойко,

магістрант історичного факультету

Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

ЖОРЖ ОСМАН НА ШЛЯХУ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ

ПЕРЕБУДОВИ ПАРИЖА (XIX СТ.): ВІХИ ЖИТТЯ

Жорж Ежен Осман (27.03.1809 – 11.01.1891), відомий як барон Осман, був французьким державним діячем, префектом департаменту Сена (1853–1869), сенатором (1857), членом Академії образотворчого мистецтва (1867), містобудівником, який багато в чому визначив сучасний вигляд Парижа [1].

Народився Ж. Осман в Парижі, в протестантській родині німецького походження, був хрещеником принца Євгенія. Його батько був військовим комісаром під час Першої імперії. Матір походила з родини Дентцелл, була донькою генерала барона Дентцелла [2]. Ж. Осман отримав гарну освіту в